

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Міжнародна науково-практична онлайн-конференція

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВА В УМОВАХ
СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ**

14 квітня 2022 року

Біла Церква
2022

**Секція 3 Актуальні проблеми цивільного, господарського,
екологічного, земельного, аграрного права, трудового права та права
соціального забезпечення**

Пахомова А.О. Особливості правової природи мирової угоди у цивільному процесі.....	78
Аргат Я.П. Ліцензування господарської діяльності.....	80
Потапенко С.А. Особливості містобудівної (землевпорядної) документації.....	82
Настіна О.І. Реквізиція та націоналізація як способи примусового припинення права власності на землю	87
Гриненко Б.А., Кондратюк Т.М. Міжнародна підтримка українським аграріям в умовах війни.....	88
Новак Т.С. До питання правового регулювання охорони праці неповнолітніх осіб – членів фермерських господарств	90
Обіюх Н.М. Правові проблеми охорони рекреаційних зон в Україні.....	92
Євтушенко Ю.І., Дараганова Н.В. Зарубіжний досвід оплати листка тимчасової непрацездатності	96
Лук'яненко В.В., Кондратюк Т.М. Щодо питання соціального захисту малозабезпечених сімей.....	99
Іванець І.О., Кондратюк Т.М. Правові засади надання соціальних послуг.....	102
Ломакіна І.Ю. Проблеми трудового виховання неповнолітніх	105

Секція 4 Педагогічні та психологічні аспекти права

Цвид-Гром О.П. Діджиталізація правової галузі: сучасні виклики підготовки фахівців сфери юриспруденції	108
Велика К.І. Врахування психологічної складової під час навчання іноземних мов у вищій школі	110
Шульська Н.М., Римар Н.Ю., Зінчук Р.С. Законодавчі норми функціонування української мови як державної.....	113
Карпенко С.Д. Міждисциплінарні аспекти вивчення явищ міжкультурної комунікації.....	115
Резнік В.Г. Мова права Німеччини: лінгвістичні особливості та соціальна значущість	117
Рейда О.А. The main elements of strategic communication system in NATO	120
Клочко А.О. Психологічні особливості формування правової свідомості здобувачів вищої освіти.....	122
Хомчук О.П. Психологічні чинники протиправної поведінки підлітків	124
Мельник В.О. Щодо питання змісту правовідносин органічного виробництва.....	128

Мельник В.О.

асистент кафедри цивільно–правових дисциплін

Білоцерківського Національного аграрного університету

м. Біла Церква, Україна

ЩОДО ПИТАННЯ ЗМІСТУ ПРАВОВІДНОСИН ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

Під змістом правовідносин розуміють суб'єктивні права та юридичні обов'язки. У найпростішому вигляді перші тлумачаться як міра дозволеної поведінки, що належить суб'єктам і забезпечується державою, а другі – як міра належної, необхідної поведінки, приписаної цим суб'єктам. Найпоширенішою на сьогодні є концепція, згідно з якою кожні правовідносини мають свій специфічний матеріальний і юридичний зміст: матеріальний – це та фактична поведінка, дія (бездіяльність), яку уповноважений може, а правозобов'язаний повинен здійснити; юридичний – це суб'єктивні юридичні права та обов'язки» [6, с. 38].

Право людини на безпечне (здорове) навколишнє середовище, за вірним зауваженням Ю.С. Шемшученка, – це фактично його право вимагати дотримання еколого-правових нормативів, яке встановлене на національному та міжнародному рівнях [7, с. 286].

Право громадянина на безпечне для його життя та здоров'я навколишнє природне середовище є основним правом для виробників та споживачів органічної продукції (сировини) та фундаментальним для закріплення інших специфічних суб'єктивних прав в цій сфері, як аграрного, екологічного характеру, так й політичного, економічного, технологічного змісту тощо.

Іншою важливою групою екологічних прав, що є притаманними правовідносинам щодо виробництва органічної продукції (сировини) є *природоресурсні права* – зокрема, право громадянина на здійснення спеціального використання природних ресурсів, що впливає на обсяг та зміст прав та обов'язків природо користувачів [5].

В загальному вигляді екологічні права людини і громадянина тісно пов'язані з правом на життя та правом на охорону здоров'я. Екологічні права спрямовані, перш за все, на забезпечення сприятливого для людини навколишнього середовища та входять до змісту вищеназваних прав, що передбачено, зокрема, ст.ст. 4, 6 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного

благополуччя населення» [4]. З огляду на це, спеціальне законодавство у галузі виробництва органічної продукції встановлює специфічні вимоги, що спрямовані на забезпечення права людини на здоров'я та її права на життя.

Суб'єктивним правам відповідають юридичні обов'язки. Юридичні обов'язки у сфері виробництва органічної продукції (сировини) мають в своїй основі екологічні вимоги, дотримання яких є обов'язковим при здійсненні цього виду діяльності. Так, реалізація права на виробництво органічної продукції (сировини) пов'язується з виконанням певних природоохоронних вимог, наприклад, використанням земельної ділянки за її цільовим призначенням [1].

Основні обов'язки суб'єктів ринку органічної продукції передбачені статтею 4 п 3 ЗУ «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» [8].

Поряд із загальними обов'язками щодо органічного сільськогосподарського виробництва чинне законодавство передбачає спеціальні обов'язки, які враховують особливості об'єктів правовідносин. Наприклад, громадяни під час використання лісових ресурсів зобов'язані виконувати вимоги пожежної безпеки в лісах, користуватися лісовими ресурсами, способами і в обсягах, що не завдають шкоди відтворенню цих ресурсів та не погіршують санітарного стану лісів [2, с. 217].

З огляду на права та обов'язки суб'єктів в даній сфері, слід погодитися з Б. Шарапатка, що: «Особливістю процесу органічного виробництва є те, що воно спирається на системний контроль, тобто на оцінювання методів виготовлення продукції, а не лише на оцінювання вихідного продукту. Провідна ідея органічного виробництва – це господарська діяльність у гармонійно-збалансованій взаємодії з природою і якомога менша залежність від зовнішніх вхідних ресурсів (синтетичних добрив, палива, засобів захисту рослин та ін.)» [3, с. 54].

Окремо хотілося б звернути увагу на права та обов'язки, що належать приватним особам і юридичним особам публічного права. Дане питання є особливо актуальним з огляду на те, що органічна сільськогосподарська продукція є привабливим товаром для експорту та можливість здійснення її маркування вимагає дотримання відповідних вимог щодо виробництва, визначених міжнародними організаціями, як, наприклад, IFOA та затверджених відповідним компетентним органом держави реєстрації цього виробника. Як приклад прав юридичних осіб публічного права в даній сфері можна згадати положення п.6 ст. 27 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». А саме, якщо в результаті інспектування компетентний орган країни призначення дійде висновку, що такі

потужності (об'єкти) не виконують встановлені вимоги, компетентний орган України приймає рішення про тимчасове припинення функціонування потужностей або їх виключення з реєстру.

Спеціальні правила встановлені в цій сфері щодо використання окремих природних об'єктів при органічному виробництві – аквакультури, морських водоростей, об'єктів рослинного та тваринного світу, бджільництва, грибовництва, виноробства, органічних кормів тощо. Обов'язковість здійснення сертифікації цього виробництва та маркування відповідної продукції обумовлюють особливості введення в обіг та реалізації органічної продукції. Слід звернути увагу на роль осіб публічного права у зовнішніх організаційно-управлінських правовідносинах щодо виробництва органічної продукції, яка обумовлена зацікавленістю виробників та споживачів даної продукції в її експорті та необхідністю дотримання вимог міжнародних організацій та країн-покупців цієї продукції.

Список використаних джерел:

1. Земельний кодекс України: від 25 жовт. 2001 р. № 2768-III. Урядовий кур'єр. 2001. № 211.
2. Лісова Т.В., Шарапова С.В., Гордєєв В.І. Правові засади використання природних ресурсів як важливого чинника забезпечення продовольчої безпеки. Актуальні проблеми правового забезпечення продовольчої безпеки України: монографія за ред. В.Ю. Уркевича та М.В. Шульги. Х.: ФОП Шевченко С.О., 2013. с. 207-234.
3. Органическое сельское хозяйство: монографія: ред. Б. Шарапатка, И. Урбан. Чешская Республика: Биоинститут Оломоуц. 2010. 398 с.
4. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24 лют. 1994 р. № 4004-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 27. ст. 218.
5. Про рослинний світ : Закон України від 9 квіт. 1999 р. № 591-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 22-23. Ст. 198.
6. Уркевич В.Ю. Аграрні правовідносини. Аграрне право: підруч. [для студ. вищ. навч. закл. В. П. Жушман, В. М. Корнієнко, Г. С. Корнієнко та ін.]; за ред. В. П. Жушмана та А. М. Статівки. Х.: Право. 2010. с.31-47.
7. Шемшученко Ю.С. Вибране. К.: «Юридична думка». 2005. 592 с.
8. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2496-19>